

МЕЖА, ЗА ЯКОЮ — ПРІРВА...

Як повідомляв УНІАН, 30 листопада вночі «Беркут» жорстоко розігнав Євромайдан у Києві. За словами очевидців, близько четвертої години ранку бійці спецпідрозділу «Беркут» штурмували кількадесят студентів, які проводили мирну акцію на підтримку євроінтеграції України.

На відеозаписах, викладених в Інтернеті, видно, як бійці «Беркута» відтісняють людей від монумента Незалежності, при цьому б'ючи їх палицями. Когось продовжували бити навіть після того, як він впав. На кадрах також видно людей зі скривавленими обличчями.

Головний лікар Київської станції швидкої допомоги Анатолій Вершигора на брифінгу повідомив, що медична допомога була надана 35 постраждалим від дій міліції під час нічного розгону акції на майдані Незалежності.

Ті, кому вдалося врятуватися з майдану Незалежності, знайшли притулок у Михайлівському соборі на території монастиря, який тривалий час був оточений бійцями спецпідрозділу. Щоб підтримати учасників Євромайдану, туди стали приходити громадяни. Увечері 30 листопада на Михайлівській площі, за різними даними, вже було від 20 до 40 тисяч громадян.

У неділю, 1 грудня, в Україні відбулася наймасовіша в історії країни акція громадянського протесту, в якій тільки в Києві взяли участь понад півмільйона осіб.

Однак провокатори влаштували сутички під Адміністрацією Президента України, в результаті яких постраждали майже 200 учасників акції протесту і, за даними МВС, 140 правоохоронців. При цьому під час останніх акцій протесту від рук правоохоронців постраждали більш як 40 українських та закордонних журналістів.

У понеділок, 2 грудня, акції протесту продовжилися і тривають сьогодні.

(Розвиток теми — на стор. 2-4)

МАЙДАН — ОЧИМА КРИМЧАНИНА

Не перебільшуючи, можна сказати, що події останнього дня листопада цього року поділили життя країни на «до» і «після». Потрясіння було настільки потужним, що прокинулось навіть ті, хто звичайно політикою не цікавиться.

Кривавий ранок суботи з усією очевидністю показав не лише українцям, а й усій світовій спільноті справжнє обличчя української диктатури. Щільна лава спецпризначенців оточила студентів та активістів громадських організацій, які маніфестували свою відданість ідеї євроінтеграції, та заходила «виписувати» кийками на їхніх спинах та головах, власне, те, як «наша» влада бачить перспективу своїх взаємин

з народом. Щоправда, зі слів речниці ГУ МВС України в місті Києві Ольги Білик, той захід був зініційований аж ніяк не владою, а лише... комунальниками Києва, яким капосні студенти заважали готувати центральну площу міста до новорічних свят. Щирість того пояснення не викликає жодних сумнівів, адже всім відомо, що надання санкції на застосування сил спецпідрозділу «Беркут» за українським законодавством належить саме славним київським сміттярам. Отже, акція «Беркута» не має жодного стосунку до відчайдушних спроб студентів та громадських організацій звернути увагу «гаранта» своїх прав та свобод на те, що його раптова відмова підписати угоду про інтеграцію України в Європу кардинально розходиться

з їхніми уявленнями про майбутнє України.

Реакція українців, киян зокрема, була цілком прогнозованою для кожного, хто плоть од плоти цього народу. До полудня наступного дня на вулиці висипав

чи не весь Київ. У неділю вранці на Михайлівській площі ще глухо говорили про те, що судовим рішенням, яке нібито було прийняте о п'ятій ранку, заборонялась хода по Хрещатику та вихід на майдан Незалежності, але люди все підходили й підходили, і скоро вже стало зрозуміло, що жодні судові постанови, жодні заборони не стримають цей потужний потік. Хтось збирався на Михайлівській площі, інші — в парку імені Т. Шевченка. Після полудня все це грізно шумюче людське море нестримно потекло на Хрещатик.

Спецпризначенці, що густо стояли по периметру сталевого паркану, встановленого на майдані, десь зникли. Залізничка, за яким вони стовбичили, було зметене. Людське море важко витекло на площу, вихлюпнулось на навколишні пагорби. Люди були повсюди. Вони стояли не лише на площі. Дехто видерся на довгу стрілу підйомного крана, який всі ці дні, як вважалося, монтував чудо новорічної інсталяції — залізну ялинку від влади, інші повибиралися на дахи там же встановлених бутафорських будиночків, інші вже почіпляли прапори і на самій ялинці.

(Продовження на 3-й стор.)

«ГЕРОЙ» СЕВАСТОПОЛЯ

Події в столиці нашої Батьківщини місті-герої Києві не залишають байдужими жодного громадянина України. Реакція севастопольців теж різна. На цьому фото представники проросійських сил і противники євроінтеграції та європейських стандартів прав людини схвалюють дії «Беркута» під час розгону людей «для встановлення новорічної ялинки».

А увечері 1 грудня цього року на сайті «Севастопольське віче» депутат міської ради Сергій Смолянінов опублікував звернення до Президента Росії Володимира Путіна з пропозицією «введення на територію країни збройних сил Російської Федерації для захисту від армії США і їхніх НАТОвських агресорів». «Просимо надати військову та іншу допомогу братньому народу, Уряду та Президенту України для захисту суверенітету країни, російського населення Криму й інших регіонів України», — пише депутат своєму президенту.

Ми пам'ятаємо, що в історії були схожі події, коли у 1938 році, прикриваючись ідеєю захисту прав німців, Гітлер окупував Чехословаччину і проголосив, що ця країна є протекторатом Німеччини. 8 липня 2008 р. війська Російської Федерації, прикриваючись ідеєю «захисту російських громадян», вступили на територію Грузії та розпочали повномасштабні бойові дії із застосуванням важкої бронетехніки, авіації та Чорноморського флоту. Завер-

шилась ця інтервенція порушенням територіальної цілісності Грузії, яка триває і досі.

Але Україна — не Росія і не Грузія...

Під цією провокацією депутата, яка базується на спотвореному описі сучасних подій, розпочато збір підписів в Інтернеті. Немає сумніву, що п'ята колена українського міста Севастополя поставити кілька сотень підписів, бо є підозра, що депутат, якого 24 червня 2009 року СБУ затримало під час отримання хабара у сумі 55 тисяч доларів за сприяння виділенню земельної ділянки і корупційна справа якого тихо закрилась у суді Алушти, був у цілком адекватному і тверезому стані під час написання цієї петиції.

У зв'язку із цим пригадався випадок із відомим російським письменником Олександром Купріним, коли після вдалого улову, відзначеного як годиться, він разом з кращими друзями — місцевими рибалками — відправився прямо з таверни на місцевий телеграф, де відслав знамениту депешу російському імператору: «Балаклава оголошує себе вільною республікою грецьких рибалок. Купрін». Самодержець чи то не отримав телеграму, чи то подумав, що не царська це

справа — у листування з Олександром Івановичем вступати, а от тодішній прем'єр негайно надіслав ділову пораду: «Коли п'єш — закусь. Століпін».

Чи не поруше депутат міської ради Сергій Смолянінов ніяких законів України і чи «почує» його Володимир Путін?

Микола ВЛАДІМІРСЬКИЙ
* * *

P. S. Заступник голови парламентської фракції ПР депутат Михайло Четочев так прокоментував агенції «Новий регіон» заклик провінційного депутата — колеги по партії: «Якщо хтось із наших, хтось від Вадима Колесніченка щось сказав, то це було на емоціях! Тим більше, не Колесніченко, а його помічник це сказав! У нього, значить, немає мізків! Якщо про це говорять кримські депутати, то це на емоціях, ми розберемося».

МЕЖА, ЗА ЯКОЮ — ПРІРВА...

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

Нарешті, на даху автомобіля, що спинився перед Хрещатику перед Майданом, з'явилися опозиційні лідери — Кличко, Тягнибок та Яценюк, закликаючи притягнути винуватців кривавих подій суботи до кримінальної відповідальності, а уряд, який своїми діями чи злочинною бездіяльністю допустив до того, відправити у відставку. Ця ж думка звучала у виступах Дмитра Павличка, Сергія Куніцина, відомої співачки і одного з модераторів громадянської акції на Майдані Руслани

Лижичко та письменниці Ірени Карпи.

Присутній на Майдані экс-прем'єр Польщі Ярослав Качинський відзначив самовідданість студентства у відстоюванні своїх європейських перспектив, майбутнього держави, вкотре підкреслюючи, що не лише Україна потребує Європи, але й сама Європа потребує України. Слід зазначити ту особливу вагу, яку мав виступ блаженнішого кардинала Любомира Гузара, колишнього очільника УГКЦ, в якому він нагадав про важливість прощення своїх ворогів. Тим часом, близько тре-

тьої пополудні надійшло повідомлення про те, що КМДА перейшла до рук опозиційних сил. Ще за годину те ж сталося з Будинком профспілок. Люди, що стояли на Бессарабській, Європейській та Михайлівській площах, на Хрещатику та прилеглих вулицях, були по-справжньому обурені як кривою розправою над студентством, так і зрадою Європейського вибору Українського народу, що, власне, й стало причиною, яка спонукала студентів до дій. Було абсолютно очевидно, що нинішню владу цікавили зовсім не економічні вигоди країни, яку вони своїм незугарним, непрофесійним господарюванням вже виштовхали на край економічної прирви, а можливість затриматися на президентських і усіх інших постах і після 2015 року. Адже СНД на сьогодні залишається одним з нечисленних резерватів тоталітаризму, запевідником довічних президентів. Євроінтеграція, зміни владі через перевибори президента та парламенту і негайна відставка уряду Азарова — ось ос-

новні вимоги Майдану.

В очікуванні парламентського вівторка понеділок минув у приготуванні. Між тим з регіонів прибували все нові й нові мітингарі. Сонячний ранок сійнув надією на позитивне голосування головного питання порядку денного — щодо відставки уряду. Саме цього вимагали десятки тисяч мітингувальників, які заповнили всі прилеглі до Верховної Ради вулиці,

саме цього вимагала коаліція опозиційних партій та їхні парламентські фракції. Зрештою, спікер Володимир Рибак був змушений поставити це питання на голосування. Абсолютна більшість проголосувала позитивно, і уряд було викликано до парламенту.

На жаль, далі голосування виявилось нерезультативним. Ані регіонали (навіть ті, що напередодні за являли про вихід з цієї

партії), ані комуністи, котрі устами свого очільника за являли про несприйняття цього уряду й готовність голосувати за його відставку, своїх голосів не дали. Наші керманічі вкотре проігнорували вимоги народу, тим самим до краю загострюючи ситуацію, доводячи її до критичної межі...

Валентин БУТ

с. Міжводне в Криму —
Київ, Майдан

Найголовніша ялинка країни (Alex Zakletsky)

А УКРАЇНА КОРИТИСЯ — НЕ ХОЧЕ!

Колись, в 60-ті роки минулого століття, я служив командиром взводу розвідки артилерійського полку в Німеччині. Жив у кімнаті ще з двома сусідами. Один — полковий комсомолец, другий — молодий полковий есгешник. Цей есгешник знав, що я непогано після університету володію німецькою, він сам її не знав, тому часом залучав мене — ми ловили наших солдатиків, які на ніч «зависали» у молодих німкенюк. А коли я після п'ятирічного строку служби назавсім від'їжджав у Радянський Союз, оцей сусід-комсомолец — показує мою фотографію з печаткою і каже: «Вітя, пробач, я за тобою слідкував

і доповідав нашому сусіду Геннадію, гебешнику, він казав, що так потрібно».

Сидимо за столом утрехо — я і двоє сусідів по квартирі. Я в той час вже був майстром спорту, і з правої руки вліпив сусіду-гебешнику в пику. Він каже: «Брат, я не винуватий, мені наказували за всіма слідкувати, навіть за командиром полку. А командир полку — фронтний офіцер, має 6 бойових нагород».

Це ж треба?!
А тепер я подумав, що у 80-х роках у Дрезденському гарнізоні робив есгешник В. Путін? Пив у гашетах пиво і здавав наших офіцерів з приводу і без? Його в свою

команду, як відомо, взяв Ю. Андропов, як і В. Жириновського та інших, — з далекою перспективою вивести їх в керівні органи Росії. Один став президентом Росії, другий — заступником спікера Держдуми.

Свого часу В. Путін проник у родину Б. Єльцина і став після нього президентом Росії. Цей шлях, як стати президентом Росії, прослідкувала журналістка Олена Н., кореспондентка газети «Коммерсант», яка була наближена до В. Путіна, а потім видала про його діяльність правдиву книгу і втекла в Америку. Але це вже інша історія.

Коли він взяв у руки владу, все почалося. Навіть Лукашенку таке не сподобалося. ЗМІ — під себе, це перше. Свої люди в губерніях, хто

не з ним — потрапляв у якісь дивні історії. Генерал з Придністров'я став губернатором — у вертольоті загинув, в Алтайському краї відомий на всю Росію артист — в автомобільній катастрофі, про Ходорковського і мільярдера, який втік в Англію, але дістали й там, і казати не треба. А всі ці катаклізи за його президентства: вибух на атомному човні, підлив багатоповерхівок, підриви в театрі, метро, на залізниці та інші. А сто тисяч солдатів у Чечні — на чий совість? «Мочити в сортирах» — про це вже забули?

Тепер йому потрібна підкорена Україна. А Україна коритися — не хоче!

Віталій ГОРБАТЮК,
член СЖУ

м. Сімферополь

МАРІУПОЛЬ — ЗА ЕС!

У Маріуполі активісти Євромайдану кожен день стоять із саморобними плакатами на перетині проспектів Леніна та Будівельників по кілька годин. Їх небагато, але вони є. Це молоді, представники різних партій, зокрема «Батьківщини», члени «Просвіти». Багато водіїв з автомобілів гудками висловлюють їм підтримку.

Водночас по всій Донеччині серед працівників навчальних закладів ведеться жорстка боротьба брати участь в акціях протесту і накладається обов'язок ретельно наглядати за студентами, щоб не бігали ні на які Майдани.

Масові акції підтримки Європейського вибору постійно проходять у Донецьку. Молодь поряд із літніми людьми хоче жити за законами демократії, а не за «поняттями». 1 грудня, у неділю, донецький Євромайдан зібрав понад 500 мітингувальників. Поряд з представниками опозиційних партій під дощем стояли члени «Всеукраїнського об'єднання ветеранів» — однієї з масових українських організацій міста, на чолі з головою Віктором Прокопчуком. Але Донецька обладміністрація їхні вимоги вперто не помічає.

Прогресивне населення України прагне Європи, але керівництво намертво вхопилося за свої прибуткові місця при владі й мирно їх не віддасть.

Ірина МОЛЧАНОВА,
член ВУТ «Просвіта»

м. Маріуполь

ЯК СТАТИ ЄВРОПЕЙЦЯМИ?

Чому так багато смертей і каліцтв на наших дорогах? Це не порівняти з жодною європейською державою. Яку ціну платить звичайна людина за цю українську всюдозволеність? Платять каліцтвом, смертю своїх рідних, сирітством дітей. Що це з нами сталося? І чи можна хоча би надіятися, що це буде колись введено в нормальне русло?

Ідучи дорогами європейських країн, хоча би Польщею чи Румунією, або навіть такою від нас далекою країною, якою є Ізраїль, ви не побачите порушення правил руху. Хоча на їхніх дорогах чи вулицях міст ви не побачите автоінспекторів. Вони, звичайно, є, бо вони виникають, немов з-під землі, на випадок аварії. Але це досить рідке явище. Чому у нас так багато, на кожному кроці, державної автоінспекції, а аварій набагато більше, ніж в названих країнах?

Для цього є декілька причин. Одна з них — це погані дороги. У будь-який момент водій може в'їхати у видовбану в асфальті яму або попасти на хвилястий витиснений з-під дороги асфальт. Друге — це те, що багато водіїв не бояться автоінспекторів, можуть відкупитися від кари грошовим хабарем. Третє — це керування машиною дорослими багатими або їхніми недорослими, так званими мажорами, що можуть відкупитися або скористатися своїми вельможними зв'язками, щоби уникнути покарання. Тобто для цієї категорії водіїв закони не для виконання. Вони їдуть, «підрізають» інші автомобілі, з великою швидкістю зникають за горизонтом. З наших ЗМІ ми знаємо, що навіть смерть перехожих на вулицях міст обходить їм або

безкарно, або з дуже маленькою карою. Закон для них «не писаний».

Коли я запитав у своїх ізраїльських друзів, чи можна у них відкупитися від інспекторів, то почув у відповідь, що це би обернулося їм (водіям) або інспекторам нечуваною карою.

Чи станемо ми колись нормальною державою, в якій дороги будуть, як у Польщі, Румунії чи Ізраїлі, а водії будуть дотримуватися правил дорожнього руху без догляду за ними тисяч і тисяч автоінспекторів? На це риторичне запитання важко відповісти. Бо для цього мають бути однакові правила і обов'язки для всіх водіїв, незважаючи на їхній вік, статки чи службове становище. А сьогодні у нас має більше прав той, у кого більше можливостей.

На запитання, з якого почався цей матеріал, треба відповісти так: ми мусимо знати, що правила мають бути написані для всіх. Десять років тому я був у Бразилії і одного дня побачив, як тодішній президент країни Лулу де Сільва на всіх телеканалах Бразилії впродовж тижня вибачався за те, що він порушив правила дорожнього руху (перевищив швидкість руху з 90 до 120 км/год.), бо в нього були якісь поважні причини. Чи можемо ми собі уявити щось таке в Україні, коли навіть не Президент України, а чиновник рангом нижчий, наприклад, голова обласної адміністрації вибачався би перед своїми громадянами за порушення правил руху?

Так і хочеться вигукнути: «Люди! Я хочу бути європейцем!». А що цьому заважає? Брехня, блязнірство, лицемірство, хабарництво, подвійна мораль. Я цього не хочу!

Роман ЯРЕМІЙЧУК, доктор технічних наук, професор
м. Сімферополь

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ПРОФЕСІЯ — РАКЕТНИКИ

Євпаторійський зенітний ракетний полк Повітряних Сил Збройних Сил України, яким командує полковник Андрій Матвієнко, вже протягом багатьох років займає лідируючі позиції у бойовій підготовці. За високі показники в 2007, 2010 та 2012 роках військова частина була визнана кращим зенітним ракетним полком Повітряних Сил Збройних Сил України.

За роки Незалежності особовий склад та техніка військової частини неодноразово залучалися до проведення стрільб на Державному полігоні «Чауда» під час проведення навчань: «Чисте небо — 2006», «Артерія — 2007», «Взаємодія — 2010». У 2011 році ЗРП брав участь в навчаннях «Адекватне реагування — 2011» як базовий полк.

Торік полк брав участь у дослідницьких експериментальних командно-штабних навчаннях з органами військового управління та військами «Перспектива — 2012», за результатами яких отримав оцінку «відмінно».

За два останні десятиріччя полк підготував цілу плеяду першокласних фахівців для Повітряних Сил ЗС України. Інтенсивне бойове навчання триває і сьогодні.

Як відомо, нещодавно у військах було запроваджено нову систему підготовки за дворічним циклом з відповідними періодами навчання: базовим, інтенсивним та підтримуваним.

— На початку весни ми приступили до інтенсивної фази підготовки першого дивізіону, яким командує підполковник Руслан Коханський. У червні перший дивізіон полку залучався до проведення тактичних навчань, які проходили під керівництвом командира полку. За результатами навчань дивізіон був визначений як спроможний виконувати бойове завдання, — розповів підполковник Сергій Мацюк.

У жовтні поточного року особовий склад першого дивізіону полку провів тренування на базі Навчально-тренувального центру Повітряних Сил, де отримав оцінку «добре» і за рівнем підготовки був визнаний кращим серед інших частин.

На думку командира другого ди-

візіону підполковника Сергія Когутенка, інтенсивний період навчання вимагає від особового складу чималих моральних і фізичних зусиль. Щоб показати свою бойову спроможність, дивізіон залишив місце постійної дислокації і вийшов на полігон для проведення тактичних навчань. Військовослужбовцями була відпрацьована ціла низка важливих питань: здійснення маршу та зайняття позиційного району з ходу, розгортання та інженерне обладнання позицій, організація бойового чергування, перевірка спроможності ведення бойової роботи. З поставленим завданням підрозділ впорався. За оцінкою командира полку і фахівців Генерального штабу ЗС України, другий дивізіон був визнаний спроможним до виконання бойових завдань.

Підполковник Сергій Когутенко діями своїх підлеглих задоволений.

— Я вважаю, що завдяки проведенню такої інтенсивної підготовки бойовий потенціал дивізіону значно зміцнився. А труднощі, які виникли на даному етапі, пов'язані з переходом на комплектацію військової частини військовослужбовцями за контрактом. Мало фахівців за обліково-військовими спеціальностями, які приходять до нас на відповідну посаду. Наша техніка

досить складна в експлуатації, тому потрібно більше людей з технічним рівнем підготовки. Є проблеми і з комплектуванням підрозділу сержантським складом.

Під час проведення тактичних навчань особовий склад батареї, якою командує майор Петро Костюк, також показав свої найкращі якості. За оцінкою офіцерів Генерального штабу, які спостерігали за ходом навчань, усі заходи щодо забезпечення зенітного ракетного дивізіону ракетами було проведено на високому професійному рівні — без порушень заходів безпеки і жодного випадку

травмування особового складу.

За словами командира технічної батареї майора Петра Костюка, під час навчань його підлеглі відпрацьовували цілу низку завдань, які раніше не були їм властиві, а саме — підготовку ракет на контрольно-вимірну апаратуру та доставку їх на різні позиції дивізіону.

— Раніше ми доставляли ракети лише на одну позицію. Цього року під час проведення навчань завдання для технічної батареї дещо ускладнили. Нам довелося доставляти ракети на різні стартові позиції дивізіону, які знаходилися на від-

стані 3-5 кілометрів одна від одної. Незважаючи на це, особовий склад підрозділу впорався з завданням у визначений час. Крім того, під час здійснення маршу військовослужбовці відбили напад розвідувально-диверсійної групи умовного супротивника, — розповів Петро Костюк.

Командир полку Андрій Матвієнко впевнений, що колектив частини наступного року підтримає завоюваний авторитет серед частин Повітряних Сил та відмінно виконає бойове завдання на полігоні «Чауда».

Сергій ОСИПОВ

м. Євпаторія

МАЙОР З ЧОРНИМ ПОЯСОМ, АБО НАВІЩО КОМАНДИРУ КАРАТЕ?

том. У кожному місті чи селищі з'являлися секції карате, кікбоксингу, боксу, тренажерні зали і т. ін. Євген разом з друзями прийшов до створеної у Мирному секції кюкусінкай-карате. Спочатку була велика група, майже 70 осіб, згодом зменшилася фактично у 10 разів. Мало хто був готовий витримувати значні як фізичні, так і психологічні навантаження. Саме тоді підліток зрозумів, що тренувати мозок і тіло необхідно для розвитку твердого і непохитного духу. Східне бойове мистецтво захоплювало своєю філософією, ставленням до життя та супротивника. До речі, кюкусінкай з японської перекладається як «суспільство вищої істини».

Діти військових готові до самостійного життя з раннього віку. Коли Євген із старшим братом Михайлом залишалися вдома самі, то готували собі їсти, прибирали, вчили уроки, ходили до школи тощо. Вони не були якимись особливими дітьми — так жив гарнізон, як і багато інших військових частин. Всі вважали себе частиною великого військового організму і це справді так і було. Навіть у піонери Євгена приймали на військовому кораблі!

Рівняючись на батьків та брата, він мріяв якомога швидше одягти військову форму, тож після 9 класу вступив на перший курс Київського військового ліцею. Це був перший крок до офіцерських зрінок. Найулюбленіша книжка нашого героя — «Два капітани» Веніаміна Каверіна. Девіз роману — «Боротися й шукати, знайти і не здаватися» — став своєрідним життєвим кредо.

Навчатися було цікаво, чоловічий колектив, постійні фізичні навантаження, серйозні вимоги викладачів і офіцерів-вихователів — хлопець відразу потрапив у доросле життя, де кожен повинен відповідати за свої

вчинки. Євген Чучин з теплотою згадує офіцера-вихователя майора Юрія Плотнікова та командира роти підполковника Ігоря Стасенка. Він упевнений, що велику роль у остаточному виборі професії військового відіграли саме вони. Офіцери були розсудливими, справедливими, завжди готові були прийти на допомогу. Вони не вимагали в ліцеїстів того, чого самі не могли зробити, а керувалися принципом: «Роби, як я, а не як я сказав».

Закінчення ліцею лише з однією четвіркою відкрило шлях до Київського військового інституту управління та зв'язку. Тут у Євгена з'явилася можливість продовжити займатися карате з курсантами, які теж мали певний досвід у цьому виді спорту. Тож девіз улюбленої книги знову спрацював, карате знов повернулось у життя юнака. А на старших курсах навчання з'явилося ще одне захоплення: курсант під час самостійної підготовки бігав на Труханів острів і купався у Дніпрі, і робив це не тільки навесні чи влітку, але навіть взимку.

Закінчивши навчання на відмінно, обрав собі місцем служби рідний Крим. Знову професійно зайнявся спортом. Карате стало невід'ємною частиною життя, так само, як повітря, їжа. Згодом стежка військового завела Євгена фактично додому, у селище міського типу Новоозерне. Тут все було рідне, навіть літаки та вертольоти, на яких батько колись катав сина, нагадували про дитинство. Саме в Новоозерному молодий офіцер зустрів свою майбутню дружину Наталку, котра там проходила службу за контрактом. Через кілька років Євген Чучин отримав військово-телекомунікаційний вузол. За всю службу він жодного разу не пожалкував,

що обрав шлях військового. Для своїх підлеглих командир є прикладом, бо не вимагає того, що не може зробити сам. Звичайно, додало авторитету отримання командиром з Японії підтвердження з сертифікатом та іменного чорного пояса по кюкусінкай-карате.

Як каже Євген, каратист вчиться бачити, що невід'ємна внутрішня природа всіх речей — хороша. Треба вчитися любити всіх, як рівних, бачити добро в серці кожного, знаходити причини, щоб нікого не боятися. Філософія карате дуже допомагає у повсякденному житті, у спілкуванні з підлеглими та врегулюванні ситуацій, у яких командир доводиться виступати у ролі третейського судді...

До слова, за визначенням майстра Гічина Фунакоші — «Кінцева мета мистецтва карате — це не перемога або поразка, а досконалість характеру».

Олексій МАЗЕПА

м. Сімферополь

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСВІДЧЕНИХ, НЕБАЙДУЖИХ, АКТИВНИХ

Спочатку аббревіатуру ВОВ я механічно розшифрував так, як звик це робити ще в студентські роки: «Великая Отечественная война». І навіть коли пізніше зрозумів, що йдеться про Всеукраїнське об'єднання ветеранів (скорочено також ВОВ), то серце не починало прискорено битися. Ветерани, вони і є ветерани — їхнє місце у президіях... Звісно, людина з орденськими планками на грудях завжди додає заходу урочистості. А що нам до них? Нам же Україну розбудувати, а не в президіях сидіти! От і вийшло, що трохи «затаскана» назва негативно вплинула на сприйняття. Однак, побувавши на розширеній Раді ВОВ у Івано-Франківську, я був просто захоплений її лідером Володимиром Гуменюком і проникся глибокою повагою до організації. В чому ж її суть, якщо коротко? А в тому, що люди з великим життєвим досвідом неабияк підпирають державну конструкцію. Майже мільйон ветеранів об'єднує ВОВ. А те, що це переважно пенсіонери, то тут і позитив, і негатив є. Позитив, бо життєва мудрість ще нікому не зашкодила; а негатив у тому, що у літніх людей і здоров'я гірше, та й ресурсу часу обмаль. Тому кожен ветеран хоч-не-хоч, а вимушено готує собі заміну. Або намагається це робити. Ось у такому режимі і в такій парадигмі існує ВОВ. Перед офіційним засіданням Ради кримчанин Анатолій Іванов ближче познайомив мене з Володимиром Гуменюком і Василем Сав'юком. Останній дуже ефективно керує Івано-Франківською організацією, яка робить багато добрих справ. Виступи прикарпатців були першими, і видно було, що люди активно працюють. Траплялися і сенсаційні повідомлення. Скажімо, було згадано про колишню ракетну базу під Делятином. Її будували в'язні. В 1954 році (вже після смерті Сталіна!) там було розстріляно 18 600 в'язнів. Зрозуміло чому — щоб не було свідків, база ж секретна! Про це, до речі, колишній кадебіст написав. Але коли наші дослідники посилали запити в СБУ, то там просили звертатися в архіви Москви, Санкт-Петербурга тощо. У нас уже нічого нема — все встигли вивезти... Ось так, досить сумно. І все ж коли слухаєш ветеранів, доходиш висновку: «Є ще порох у порохівниці!».

УКРАЇНСЬКІ РАБИ ПРАЦЮЮТЬ НА РОСІЙСЬКИХ ПРИКОРДОННИКІВ

«Наша Херсонська область омивається трьома морями: Чорним, Азовським і Каховським...» — так оригінально, з почуттям власної гідності почав свій виступ Роман Лушпинський, керівник Херсонського обласного відділення ВОВ. Ого, — подумав я, — у цього чоловіка з таврійським патріотизмом усе в порядку! Далі слухав уважно. Як і багато інших виступаючих, Роман Олександрович зазначив, що, дбаючи про національні меншини (а на Херсонщині проживає багато росіян, є молдавани, кримські тата-

ри і навіть шведи), Українська держава забуває про самих українців. Страждає імідж держави в цілому, страждають і цілком конкретні представники Херсонської області. Бо ж не лише кримських рибалок топлять і розстрілюють, як у тирі, російські прикордонники. Херсонцям також дістається... Керівник херсонських ветеранів повідомив, що росіяни утримують як рабів близько десяти рибалок з Херсонщини, яких вітри, шторми і зла неволя прибила до російського берега. Визволити їх дуже важко, бо свого часу не було належного розголосу. Працюючи лише за їжу на російських заставах, українські раби,

певно, раз і назавжди втрапили довіру до Митного союзу. Але хто ж їх тепер питає? Тож треба робити належні висновки нам усім, поки ми не опинилися в братніх обіймах наших східних «стратегічних партнерів». Херсонська організація ВОВ намагається виховувати таврійців у патріотичному дусі. Активно взаємодіючи між собою, працюють Комітет опору диктатурі (КОД), КУН, Ліга українських жінок, Рух, «Батьківщина», військові пенсіонери тощо. Намагаються впливати на ситуацію в місті, скажімо, хочуть перейменувати центральний парк ім. Леніна в парк ім. Тараса Шевченка. Та й інші заходи робляться. Проте поки народ не почуватиметься господарем на власній землі, то можна чекати всяких несподіванок. Пан Роман з тривогою підкреслив, що недопустимо віддавати таврійські землі сільськогосподарського призначення китайським інвесторам. Працювати в області патріотичним ветеранам непросто. Як тільки готують якийсь захід, то відразу влада організовує інший, паралельний захід, де вже присутні преса, і радіо, і телебачення. Але акценти на цих псевдо «круглих столах» вже суттєво зміщені, і користі від них мало. Приблизно такою, як у Херсоні, є ситуація в Полтаві та інших центральноукраїнських областях. Скажімо, полтавчани хочуть, щоб пам'ятник Мазепі стояв на місці Полтавської битви. Але влада не дозволяє цього зробити. Тобто українці ще не мають усієї повноти влади у власній державі.

ЧОМУ КОЗАЦЬКА ТЕМА НІКОЛИ НЕ ЗАСТАРІЄ

Сам Володимир Гуменюк подарував мені примірник друкованого органу ВОВ «Заповіт батьків». До речі, цілком випадково я зробив там закладку сторінкою з «Кримської світлиці» від 07.06.2013 року. А «закладка» була не чим іншим, як статтею «світличанина» Валентина Бута «Не зрадити рід!». Носив її з собою, тому

Олександр Середук

що мені сподобалася та пристрасність, з якою кримчанин захищає честь і світлу пам'ять свого далекого предка — гетьмана Павла Бута. Так ось, ця випадковість була символічною. Бо стрижнем, головною ідеєю часопису «Заповіт батьків» (головний редактор Руслан Морозовський, його поезії ми неодноразово зустрічали на сторінках «Кримської світлиці») якраз і є вірність роду та героїчним традиціям українства. Традиційні радянські ветерани, до лояльного образу яких ми давно звикли, так глибоко

не копають. Ну, була Велика Вітчизняна, ну, революція 1917 року ще була, а все інше не має значення. Що їм Холодний Яр, Базар, Крути чи історія українського козацтва? А ось патріотичним ветеранам з ВОВ до всього є діло. Скажімо, на сторінці 229 «Заповіту батьків» мою увагу привернула стаття «Семінар з шаблевого бою на Волині». Здавалося б, яке відношення має шаблевий бій до статечних ветеранів війни та праці? Але ж, виходить, що має... Дуже сподобався виступ Олександра Середюка, методиста і вчителя бойового гопака з Волині. На сторінках «Кримської світлиці» він друкувався неодноразово. Олександр Миколайович сказав, що церковники люблять нагадувати віруючим, що вся влада від Бога, але значно рідше згадують відомі слова Ісуса Христа: «Не бійтеся!». Саме цією настановою керуються волинські козаки. Колоритний вчитель бойового гопака розповів про зустріч із керівником японської федерації карате.

Отаман козацького руху, він же заступник Рівненської обласної організації ВОВ, Володимир Мусій з Рівного також виступав дуже емоційно і пристрасно: — У нас 32 громадські організації. Життя змусило нас навчитися захищатися. Ми створили підрозділи з охорони громадського порядку. Навіть міліція до нас не лізе, чемно поводить на наших заходах, бо розуміє, що ми юридично грамотні. Ми ж створили «Громадську адміністрацію» (скорочено «Град»), і це нам дуже допомагає. В Рівному поміняли керівництво «Батьківщини», примусили це зробити! Добилися відкриття провадження на нашого мера. Спочатку він казав, що чхав на громадську організацію. А тепер шкодує, що так сказав...

Потім кошовий отаман сказав, що патріоти Рівненщини хочуть створити «Пантеон примирення народів» на Танковому полі, що під Дубно. Саме там (а не на Курській дузі) була найбільша танкова битва в історії, в якій участь 3000 радянських танків і 800 німецьких. Там досі наші люди лежать непоховані... Варто взяти за основу іспанський досвід примирення. Слухаючи виступ Володимира Мусія,

Голова Всеукраїнського об'єднання ветеранів В. О. Гуменюк

я думав про те, що саме такими — активними, мотерними і «всюдисущими» повинні бути наші козаки. Домовилися з паном Володимиром, що я колись приїду до них у Рівне, щоб всебічно висвітлити досвід роботи козацтва.

ПРО ЗЕМЛЮ І ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ

Юрій Драган з «Комітету захисту землі» говорив про те, що у нас 40 мільйонів гектарів родючих земель. Але ці землі розбазарюються. Навіть є думки, що в одні руки можна передати до 2 тисяч гектарів чорноземів. Це може бути початком нового колоніалізму. В Канаді дозволяється максимум 130 гектарів. В Умані хасиди викупили до 400 будинків з ділянками землі. Так можна залишитися жебраками у своїй власній державі. В законодавстві варто передбачити недопустимість навіть оренди сільгоспземель іноземцями. У майбутньому емігранти з Китаю можуть це використати. Неодноразово переривалася оплесками доповідь львів'янина Ігоря Гурняка:

— За свої права треба воювати не окремими професійними середовищами, а громадою. Власником землі є територіальна громада. Конституція забороняє роздавати землю. Після того, як люди зрозуміли важливу роль громади, в Україні з'явилося вже 38 сіл і селищ, які все вирішують зборами громади. Немає жодної громади з однаковими статутами. Скрізь проявляється творчість народних мас. Трапляється, що громада працює самостійно і може нівелювати рішення сільської ради. Тридцять дев'ять громада буде створена в Іванкові Київської області, а сорокова — в прикарпатському Тлумачі. В Іванкові люди зібрали сім тисяч підписів про заборону спалення радіоактивних відходів, у Гуляйполі (Запорізька область) на землях громади не дали зробити кар'єр. Гарні слова я почув від галичанки з села Мушані Львівської області. Вона сказала: «Територіальна громада є національною ідеєю України».

ПІСНЯ НЕ ПОВИННА ЗАГИНУТИ, ЦЕ НАШ ОБЕРІГ

Певним сюрпризом для мене була присутність на Раді давнього мого приятеля Миколи Білоуса з Київщини. Ми познайомилися з ним майже чверть століття тому. (Продовження на 7-й стор.)

ПЛИВЕ БІЛОРУСЬКИЙ ВІНОК...

100-річчю з часу виходу єдиної прижиттєвої збірки віршів «Вінок» білоруського поета Максима Богдановича, життя і творчість якого були пов'язані з Кримом, присвячена виставка «Білоруський вінок», що відкрилася в Кримському етнографічному музеї.

Максим Богданович народився в Мінську в сім'ї вчителя, етнографа та історика, близького друга Максима Горького. Виховуючись на зразках класичної літератури, почав сам писати білоруською мовою вірші, які друкувалися з 1907 року. Він цікавився історією українського народу та його літературою. Один із перших почав досліджувати Шевченкове віршування, написавши статтю про поета «Пам'яті Т. Шевченка» та «Краса і сила». Він переклав російською мовою окремі його поезії, а білоруською — твори І. Франка, М. Коцюбинського, В. Стефаника та інших українських письменників.

Ліриці М. Богдановича властиві оптимізм і реалістичне відображення тогочасної дійсності, помітний вплив фольклору. Його творчість пройнята любов'ю та вболіванням за рідну Білорусь. Показовим у цьому є вірш «Білорусь, твій народ дочекається...». Поезії зі збірки «Вінок», перше видання якої відбулося в 1913 році у місті Вільно, незабаром можна буде прочитати українською мовою. Їхній переклад здійснив кримський поет Данило Кононенко.

М. Богданович перебував на лікуванні в Ялті, де і помер 25 травня 1917 року. А в рік відзначення 100-ліття від дня його народження в Криму було утворено Білоруське культурно-просвітницьке товариство, яке нині в співдружності білорусів «Сябри» об'єднує понад тридцять тисяч осіб. Її голова Євген Супрунок на відкритті виставки розповів, що, працюючи в контакті з Посольством Республіки Біло-

рус в Україні, Міністерствами культури України та Автономної Республіки Крим, Республіканським науково-методичним центром культури, мистецтва та народної творчості, кримські білоруси і на відстані від своєї історичної батьківщини пам'ятають національні традиції, роблять свій внесок у їхнє збереження, популяризацію та розвиток у різних напрямках культури та видах декоративно-прикладної творчості, ремесел, вокально-хорового співу.

Про їхні кращі зразки та досягнення розповідається у виданому товариством першому випуску книги «Білоруси в Криму». Нині, за словами заступника його голови Григорія Жуковського, готується до друку другий. А з окремими героями цих двох випусків та їхніми роботами можна було познайомитися на відкритті виставки, що, як підкреслив директор Етнографічного музею Юрій Лаптев, стала наймасштабнішою за весь період діяльності товариства.

В експозиції привертає увагу колекція ювелірних ансамблів та окре-

мих прикрас з коштовного каміння Петра Якубука, заслуженого художника АРК, голови Ялтинського осередку білорусів. Автором багатьох виробів, виготовлених з використанням художньої вишивки, є Марія Дорошевич з Сімферополя. Різні види техніки декоративно-прикладної творчості використовує Людмила Тимошук з Красноперкопська. Однак її найулюбленіші — ткацтво, макраме і художнє плетіння. У сюжетах композицій, витканих на гобеленах «Білорусочка», «Зустріч біля берізки», «Різдвяна зірка», «Переддень весни», відчувається невідомий любов майстрині до Білорусі, інтерес до її історії і традицій.

Чудову білоруську природу з ледяними на водному плесі озер, лелеками, пташиними гніздами і розквітлою вербою відтворює в аплікаціях соломкою Ніна Борисюк, яка багато років працювала керівником фотографування в Красноперкопському будинку дитячої творчості, а останнім часом займається створенням композицій з цього природного матеріалу.

Зразки мережива демонструє на одному зі стендів Галина Богданова, яка майстерно володіє багатьма видами плетіння гачком і спицями, зокрема коклюшки і фриволіте. Реальний предметний світ з точною пластичною характеристикою персонажів створює в малих скульптурних формах з глини майстер декоративно-прикладної творчості Олександр Пирогов.

Проникнуті живим диханням природи, теплим повітрям, свіжістю зелені після травневого дощу пейзажі Кримського півострова у фотооб'єктиві двох фотохудожників: Євгена Комарова, лауреата тринадцяти золотих медалей Міжнародної федерації фотомистецтва та одинадцяти — американського фототовариства, і Світлани Богданович, учасниці фестивалів народної творчості. За їхніми фотознімками можна здійснити прогулянку по вечірній Ялті, побачити, якою була її набережна після шторму в лютому цього року, можна піднятися на Ай-Петрі — і навколишній світ відразу наповниться поезією.

Рідна білоруська земля та її чудова природа були джерелом натхнення та ніжної любові для предків у далеку давнину. Про окремі національні традиції та обряди, витоки яких знаходяться у минулому, розповів у фольклорно-етнографічній замальовці заслужений працівник культури АРК, керівник осередку білорусів в Алушті Віталій Бартохов, а вокальний ансамбль «Рідні наспіви» Малоріченського будинку культури виконав білоруську народну пісню «Річенька» та інші.

А як білоруські мотиви матеріалізовані у виробках ремесел нашими сучасниками, можна побачити в експозиції «Білоруський вінок», що діятиме в Етнографічному музеї до 20 грудня. Народна творчість найточніше відображає душу народу, тому потяг людей до неї не припиняється ніколи, перетворюючи будні в яскраві та барвисті видовища. В цьому і полягає її особливе призначення — радувати нас, наближати до джерел, історичних коренів.

Валентина НАСТІНА

ПРО ЖІНКУ, ЯКА ВИШИВАЛА ДОЛЮ

Бібліотека-філія № 4 ім. М. М. Коцюбинського Централізованої бібліотечної системи для дорослих м. Сімферополя в рамках Тижня молодшого школяра провела для учнів гімназії № 9 (викладачі — Світлана Прочитанська та Ольга Прінічева) бібліо-п'єстел «Моя мама — Герой України», присвячений Вірі Сергіївній Роїк — вишивальниці, заслуженому майстру народної творчості України, заслуженому художнику Автономної Республіки Крим, члену Спілки художників України, Спілки майстрів народної творчості України та низки інших організацій.

Віра Сергіївна родом з Полтавської області, з 1952 року жила в Сімферополі. Більше 90 років майстриня присвятила вишивці. Роботи майстра народної творчості Віри Сергіївни Роїк експонуються в музеях різних країн світу.

За визначний особистий внесок у розвиток культури України, багаторічну творчу і педагогічну діяльність Президент України нагородив Віру Роїк званням «Герой України». Померла Віра Роїк, не доживши до столітнього ювілею всього пір року.

У програмі заходу — зустріч з сином Героя України — Вадимом Роїком, який розповів учням про Віру Сергіївну — свою маму, велику майстриню народної української вишивки, а також представив заслужені нагороди Віри Сергіївни.

Проведення цього заходу в гімназії № 9 символічно тим, що саме тут з 1952 до 1955 року Віра Сергіївна працювала вчителем рукоділля. У музеї гімназії представлені фотографії і документи, що стосуються життя, викладацької та творчої діяльності майбутнього Героя України.

У квітні 2011 року відбулося відкриття меморіальної дошки, присвяченої Вірі Роїк, яка розміщена при вході в Сімферопольську школу-гімназію № 9.

Співробітники бібліотеки провели огляд літератури з виставки-інсталяції «Про жінку, яка вишивала долю», на якій представлені нові, чудово ілюстровані книги з фонду бібліотеки про видатну жінку, велику майстриню — Віру Сергіївну Роїк.

Ірина РЕЙДЕР,
завідувач бібліотеки-філії № 4
ім. М. М. Коцюбинського

МАГІЯ ПОЕТИЧНОГО СЛОВА

У бібліотеці Кримського інженерно-педагогічного університету цими днями в рамках літературно-мистецької вітальні, яка вже третій рік поспіль діє при кафедрі української філології, відбулася зустріч студентів, викладачів кафедри української філології та бібліотекарів з кримськими майстрами поетичного слова, евпаторійцями Ольгою Бондаренко та Сергієм Овчаренком. Захід був приурочений до Дня української писемності та мови.

Відкриваючи зустріч, завідувач кафедри Ніна Грозян привітала присутніх зі святом і зазначила, що воно офіційно встановлене Указом Президента України та не обмежується одним днем — 9 листопада, а

відзначається цілою низкою заходів, запланованих кафедрою. Ознайомивши присутніх зі спланованою роботою в цьому напрямку, вона надала слово членові НСПУ, голові творчого об'єднання українськомовних письменників, відповідальному секретареві КРО НСПУ Михайлу Вишняку, який представив присутнім гостей. Це — очільник Євпаторійської філії Кримської письменницької організації поет Сергій Овчаренко та поетеса Ольга Бондаренко, яку під оплески зали привітали із офіційним утвердженням в лавах НСПУ — нещодавнім прийомом її на приймальній комісії і затвердженням президією НСПУ цього рішення та вручен-

ням спілчанського квитка, хоча виступаючий розцінив це формальним актом, бо поетеса давно вже утвердилась в літературі, маючи близько 10 поетичних збірок та цілу низку відзначень її поезії рядом літературних премій не лише в Криму, а й за його межами. Відзначив Михайло Вишняк і плідну роботу Ольги Бондаренко як перекладача, зазначивши, що йому було приємно працювати з поетесою, редагуючи її книгу перекладів: «Хай лунає закоханих мова». Це книга лірики, в якій вміщено близько 60-ти творів російськомовних авторів, перекладених українською мовою. В ній поетеса виявила неабияке уміння, використовуючи можли-

вості й засоби рідної їй української мови, знайти в них вдалі лексикомовних відповідники до російськомовних текстів і передати з їхньою допомогою їхні найвиразніші смислові нюанси. А головне, що підкреслив виступаючий, це те, що перекладачка, не порушуючи лексикотематичну семантику віршів російськомовних авторів, зуміла зробити не формальний переклад їхніх віршів, а виявити в перекладених творах і свою, послуговуючись словами І. Франка, «поетичну фізіономію». Очевидно, на цьому позначився сам підбір взятих до перекладу віршів, суголосних і змістовно, і образно як з тематикою, так і з окремими засобами поезики самої перекладачки. Добре слово про пое-

тесу та її твори сказав і Сергій Овчаренко, розповівши і про діяльність Євпаторійського осередку НСПУ та активну участь в ній Ольги Бондаренко, зокрема у справі пропаганди поетичного слова.

А далі в залі запанувала сама поезія. Свої вірші читали і М. Вишняк, і О. Бондаренко, і С. Овчаренко. Шира лірика гостей нікого не лишила байдужим. Кожен вірш сприймався схвальними оплесками присутніх. Наостанок гості подарували бібліотеці університету свої книги, подякувавши всім за теплу зустріч.

Завершуючи захід, Ніна Грозян побажала поетам нових творчих злетів і подальших зустрічей з ними в стінах університету.

Михайло ВИШНЕВИЙ

НОВА КНИГА ВІД ДАРИ КОРНІЙ

Нещодавно відбулась презентація книги «Зворотній бік темряви» відомої української письменниці Дари Корній. Представлення книги проходило у місті Львові, в книгарні «Є».

Послухати й оцінити новий твір прийшло багато шанувальників української літератури, включаючи колеги-митців. З відомих персон були присутні Іван Гентош, Любов Долик, Любов Відута, Ігор Гапон, Ольга Теодор, Світлана Ковальчук, Віра Олеш. У процесі активного спілкування після презентації вималювалась спільна думка про сучасну українську літературу і письменників: наша література на сучасному етапі переживає своєрідний ренесанс, наповнюється новою генерацією майстрів слова і від цього життєдайного процесу стає свіжою, цікавою, розмаїтою. Поява нових і добрих книг піднімає хвилю захоплених читачів, які радо відриваються від сумнівних комп'ютерних ігор, від безцільного вештання вулицями, від застою у сві-

домості, спричиненого браком нормального читача.

Як говорив Іван Франко: «Книги — морська глибина! Хто в них пірне аж до дна, той, хоч і труду мав досить, дивні перли виносить». Саме такою перлиною у світі літератури є твори Дари Корній. Авторка так роздумує про книги: «Книга розповідає, знайомить та пояснює багато цікавих речей у нашому житті. Завжди книга має вплив на читача...».

Роман «Зворотній бік темряви» — продовження містичних історій про юну Мальву та інших персонажів, що її оточують. Події роману розгортаються у світі Темних, коли Мальва йде у цей світ до свого батька, темного, безсмертного Стрибога, щоб ближче пізнати бік не лише темного світу, а й свій власний.

Книга базується на міфології. Тут є палке бажання автора познайомити і себе, і усіх українців з самими собою, з тим, ким ми були колись і, можливо, тоді ми зрозуміємо, куди нам треба рухатись. Дара Корній

говорила: «Дерево загине без коріння, хата не простоїть довго без міцного фундаменту. Так і з людиною — коли не знає себе, то і живе перекотиполе».

Книга містична. Сама письменниця вважає, що містика завжди лякає своєю невідомістю, і лякає більше, аніж сама смерть. Лячно відчиняти двері у невідомість, але Дара Корній переконали, що не потрібно.

Щодо місця містики у нашому житті своїми роздумами поділилася поетеса з Жовкви Світлана Ковальчук: «Незвідане, таємниче, правдиве хоч і лякає, але притягує людину. Хочеться заглянути в невідоме. Така людська натура. До містичного треба підходити з розумінням. За кожною таємницею стоїть провидіння Боже. І на все — Воля Божа».

Дара Корній продовжує працювати над книгами про зворотній бік... Ніхто не знає, і навіть сама письменниця, скільки часу це триватиме, бо багато чинників впливає на процес написання. Коли ті чинники поєднуються — народжується нова історія.

Написання хорошої, цікавої книги потребує часу, і цей процес, як сказала Дара Корній, схожий на вирощування дерева. «...Цікавий своєю непередбачуваністю, азарт, сумнівами і розкішшою думкою. Звісно, щоб написати книгу, треба мати талант до написання, який дається не кожному. А хто має талант, той і повинен його приймати, дякувати та використовувати сповна».

Я впевнений, що в Україні є багато талановитих людей з письменницьким хистом, які ще не розкрились. Добре, що наша література розвивається всебічно, з'являються нові письменники і пишуть такі книги, які в сьогоденному суспільстві, коли все поринає в Інтернет, все ж матимуть чільне місце.

Сергій НІКІШИН, студент НУ «Львівська політехніка», журналіст

10 КРОКІВ ДО УСПІХУ ВІД БРАТІВ КАПРАНОВИХ

До Львівської політехніки у гості до студентів завітали відомі письменники й видавці брати Капранови. Хто ж вони, ці літературні Брати? Звісно, найкраще про митця розкажуть його твори, але часто люди цікавляться й побутовими речами, де поет народився, на кому одружився і таке подібне.

Ось кілька фактів з їхнього життя: народились письменники 24 липня 1967 року в м. Дубоссари, нині Молдова. Вищу освіту здобували в Уральському політехнічному інституті (м. Свердловськ) та Московському енергетичному інституті за фахом «Технічна кібернетика». 1988 рік — знаменний період для братів, їм поталанило одружитись на сестрах-близнючках. Через 10 років, примандрувавши до Києва, вони стали свідками скрутної ситуації: видавництва не друкували українських книжок. Капранови вирішили зайнятись видавничою справою, і вже зараз, через кілька десятироків, у їхньому арсеналі чимало насичених захоплюючими історіями книг.

Чим зустріч з братами-близнюками вразила студентів? Наша бесіда тривала недовго, але почерпнути знань від майстрів своєї справи вдалось кожному присутньому. Ми говорили про спосіб формування своєї думки у свідомості читача. «Як це?» — не могла збагнути я. Але брати Капранови віднашли свій ключик до цих дверей, письменники вдалися до

оригінального методу вирішення цього питання. Весь набутий багаж знань поети сформували досить доступно і надзвичайно лаконічно, помістивши його в заповіді-кроки — не придумані, а народжені у літературно-видавничих «боях». Вони назвали їх «10 заповідей публіциста», ось вони:

1. Одна стаття — одна думка;
2. Розмір має значення;
3. Починай з третьої думки;
4. Стиль повинен відповідати аудиторії;
5. Не проповідуй;
6. Стартуй без розгону;
7. Ритм;
8. Закінчай разом з читачем;
9. Не забудь статтю назвати;
10. Постійно вчись.

Хтось, можливо, не зрозуміє їх, комусь деякі з них здаватимуться двозначними, іншому — взагалі непотрібними, але могу сказати з упевненістю: на моєму журналістському шляху, який тільки починається, вони знадобляться!

Юлія ЛУЧКО

м. Львів

«МИ — ДІТИ ТВОЇ, УКРАЇНО!»

Започаткований в 2006 році VII Всеукраїнський фестиваль-конкурс під такою назвою став традиційним серед учнів шкіл сонячного півострова. Ідеєю цього фестивалю є виховання духовності та патріотичних почуттів до нашої країни та збереження самобутньої культури народу. Фестиваль проводиться з метою сприяння розвитку творчих здібностей учнів, вдосконалення рідної мови, виховання естетичних почуттів, любові до мелодійної української мови та пісні.

Організатори фестивалю — Державна організація «Всеукраїнський інформаційно-культурний центр» і Кримська республіканська установа «Універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка». Конкурс проходить у рамках святкування Днів української писемності та мови у двох номінаціях: «Художнє читання», в якій беруть участь читці або читецькі ансамблі, та «Вокал», у якій беруть участь солісти-вокалісти, дуети, ансамблі з виконанням творів, присвячених Україні.

На участь у номінації «Художнє читання» було подано 135 заявок. Щоб дати можливість виступити всім

бажаючим, учасників було поділено на три вікові категорії. Конкурсні змагання з художнього читання проходили протягом трьох днів з 26 до 28 листопада.

Оцінювало конкурсанти журі, до складу якого увійшли: генеральний директор ДО «ВІКЦ» М. Кузьмін, заслужений артист АРК, член Національної спілки письменників України А. Вакуленко і завідувач редакційно-видавничого відділу ДО «ВІКЦ» С. Кандимов. Діти читали твори Т. Шевченка, Л. Українки, В. Сосюри, В. Симоненка, Л. Костенко, О. Довженка тощо. При визначенні переможців журі оцінювало дотримання учасниками конкурсу тематики, артистизм, вміння передати емоційний стан твору, чітку дикцію та виразність.

Кожен учасник залишив дуже приємні враження — майже всі були в національних українських костюмах, кожен по-своєму доносив присутнім старанно підібрані твори, переживав, але всім лагідними словами підтримували та підбадьорювали організатори свята.

Завершальним акордом

святкування Днів української писемності та мови став гала-концерт переможців трьох конкурсних нагородження найсильніших, найяскравіших конкурсанти. Діти отримали грамоти та цікаві книги. Отже, всі хвилювання позаду, і можна привітати переможців конкурсних змагань у номінації «Художнє читання».

У молодшій віковій категорії ними стали:

Вишиванок Богдана (НВК «Таврійська школа-гімназія № 20») і Селютіна Карина (ЗОШ № 25), які посіли I місце;

II місце поділили Авамілева Ельмаз (ЗОШ № 29), Чорна Аглая (ЗОШ № 12) і Шалал Камаль (НВК «Українська школа-гімназія»);

III місце завоювали Транадафіл Кирило (ЗОШ № 23), Сапунова Поліна (НВК «Українська школа-гімназія») і Житар Анастасія (гімназія № 1 ім. К. Ушинського).

У середній віковій категорії місця розподілились таким чином:

I місце — Хаялієва Аміна (ЗОШ № 23), Олейников Сергій (ЗОШ № 12), Гришанович Діана (ЗОШ № 34) і

читецький ансамбль «Натхнення» (ЗОШ № 2);

II місце — Веджат Феріде (гімназія № 11 ім. К. Треп'язова); Лапченко Ніка (ЗОШ № 24), Бавадінова Еміне (ЗОШ № 29), Веремеєнко Софія (НВК «Українська школа-гімназія»);

III місце — Хайбуллаєва Есма (ЗОШ № 4), Поплавська Ольга (ЗОШ № 2), Османов Грей (ЗОШ № 29), Бондаренко Надія (ЗОШ № 10).

У старшій віковій категорії такі результати:

I місце виборили Шиян Олег (НВК «Відкритий космічний лицей»), Берегова Надія (ЗОШ № 5) і Мансурова Зоя (ЗОШ № 12);

II місце — Бабак Надія (НВК «Таврійська школа-гімназія № 20»), Кушнерова Дарина (НВК «Школа-лицей» № 3 ім. А. Макаренка); Юсупов Арлен (Добровірський НВК);

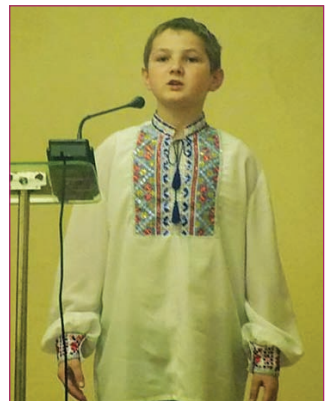
III місце — Петренко Са-

біна (ЗОШ № 26), Давіденко Анастасія (ЗОШ № 29), Сукач Тимур (Республіканський інтернат для обдарованих дітей) і Кадирова Ельвіна (Маленська ЗОШ).

Фестиваль-конкурс «Ми — діти твої, Україно!» став традиційним. Він допоміг багатьом проявити себе і розкрити свої таланти.

Подібні заходи дуже потрібні й важливі, оскільки служать подальшому розвитку національно-культурної свідомості. Завершилися конкурсні змагання у номінації «Художнє читання», та фестиваль-конкурс триває. Юних конкурсанти чекають випробування з вокалу, тож побажаймо їм натхнення, успіхів і, звичайно ж, перемоги!

Анжеліка ГОДОВАСЬ
(Всеукраїнський інформаційно-культурний центр)
м. Сімферополь

СПАСИБИ, «СМЕРІЧКО»!

Нещодавно до нашої школи завітав народний фольклорний колектив «Смерічка» Судацького будинку культури. Керівником цього колективу є Софія Григорівна Мисів.

Гостей зустрічали пісню «Ласкаво просимо» і хлібом-сіллю, який піднесли на рушнику учні 1-А класу з українською мовою навчання Катя Ігнат'єва та Володя Єлисеєв.

З перших хвилин стало зрозуміло, що концертна програма буде надзвичайно цікавою. Дуже професійно (за оцінкою дорослих!) свято вела Галина Дибач, музичний супровід забезпечував звукооператор Жан Батурич.

Концерт був приурочений до Дня української писемності та мови. Так, мова — це характер, духовна мудрість, яка передає від покоління до покоління культуру народу, його історію... І ми це почули зі

слів, відчули з інтонацій. Марійка Кашлюк дуже мелодійно читала вірш «Любїть Україну» В. Сосюри. Сумно і з болем звучала у виконанні Софії Григорівни Мисів «Наймичка» Т. Шевченка.

Славний український народ і своїми піснями, бо пісня — це душа народу, його віра, надія, любов, його сум і тривога. Пісні у чудовому виконанні колективу «Смерічка» були сумними і веселими, серйозними та жартівливими. Немало було переспівано відомих пісень, причому дуже гарно і трепетно, бо ж і зал підспівував. Було приємною несподіванкою почути пісню «Лєся і море», бо для багатьох із нас вона звучала вперше.

Із великим захопленням глядачі дивилися уривки з творів українських митців: з драми-феєрії «Лісова пісня» Лєси Українки та повісті «Захар Беркут» Івана Франка у виконанні Ярослава Волочаєва, Кате-

рини Кулькової, Ігоря Осадчука, Олексія Рогожина, Святослава Мисіва.

А яке ж свято без жартівливого слова? Діалог двох кумів, сценка «У бібліотеці» вкотре показали, що вмійють українці влучно висміювати лінощі, грубість, безпорадність та інші людські вади.

Свято вдалось. Згадуються слова Батька українського народу — Тараса Григоровича Шевченка:

*Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
Ось де, люде, наша слава,
Слава України!*

Ми щиро вдячні фольклорному колективу «Смерічка» за такий прекрасний подарунок напередодні святкування 150-літнього ювілею нашої Грушівської (Салінської) школи, який відзначатиметься 20 грудня цього року.

Від імені жителів села, учнів та працівників школи — Дарина ЗБРИЦЬКА, учениця 8-А класу Грушівської ЗОШ, м. Судака

ПЕРЕМОГЛА МАЛЬТА

30 листопада у столичному палаці «Україна» відбувся фінал дитячого «Євробачення». Переможницею стала Гайя Каучі з Мальти. Друге місце посіла українка Софія Тарасова. Третім став Ілля Волков із Білорусі.

Нагадаємо, участь у конкурсі взяли представники 12 країн. Виступали конкурсант у такому порядку: 1 — Швеція, 2 — Азербайджан, 3 — Вірменія, 4 — Сан-Марино, 5 — Македонія, 6 — Україна, 7 — Білорусь, 8 — Молдова, 9 — Грузія, 10 — Нідерланди, 11 — Мальта, 12 — Росія.

Після представлення номерів, поки тривало голосування, перед глядачами виступали співачка Злата Огнєвіч, переможниця минулорічного «Євробачення» Емілі де Форест та переможниця дитячого «Євробачення-2012» Анастасія Петрик.

Під час оголошення оцінок всі конкурсант вийшли на сцену. Спочатку лідувала Росія. Та в результаті вона опинилася на 4 місці. Гайя Каучі з пісню «The Start» набрала 130 балів. Софія Тарасова з пісню «We are one» — 121 бал. Пісню Іллі Волкова «Пой со мной» оцінили у 108 балів.

Представниця Мальти перемогла заслужено, у неї чудовий голос, на сцені Гайя поводилася дуже впевнено, — зазначали глядачі і фахівці.

РАДІСТЬ ТВОРЧОСТІ

Одним із пріоритетних напрямків реформування загальної середньої освіти в Україні є запровадження диференційованого навчання, яке дозволяє якнайповніше врахувати індивідуальні особливості учнів, підвищити їхній інтерес до навчання, розвинути творчі здібності. Сучасне суспільство активно використовує останні досягнення науки й техніки, висуває все зростаючі вимоги до творчого потенціалу своїх членів.

Уроки трудового навчання відображають тенденції часу, наповнюються новим змістом. Приблизно 75% навчального часу відводиться на практичну роботу учнів. Сучасні засоби навчання дозволяють підтримувати інтерес до предмета і надають можливість для всебічного розвитку.

Доступ до різноманітних джерел інформації підвищує пізнавальну активність і самостійність учнів. Напрацьовані інноваційні технології сприяють ефективному вирішенню навчальних завдань. Диференційний підхід є основним шляхом здійснення індивідуалізації на уроках трудового навчання.

Учителі широко використовують методи проектів, які дозволяють установити міцні зв'язки між теоретичними знаннями і практичною діяльністю. Вони допомагають виконати найскладніші завдання та знайти оптимальні способи їхнього вирішення.

Право вибору проекту залишається за учнями. У Михайлівській загальноосвітній школі I-III ступенів освоєні різноманітні технології: виготовлення м'якої іграшки,

народної ляльки, оздоблення виробів вишивкою та аплікацією. Учні знайомі з технологією обробки одягу бісером, можуть плести макраме, працювати в техніці канзаші. Добре в'яжуть гачком і спицями, займаються лозоплетінням. На факультативних заняттях освоюють модульне оригамі та ізонітку.

Проектна діяльність залучає кожного учня в активний пізнавальний процес, творчо розвиває і при цьому формує в них національну цінність. Під час виконання проекту «Технологія виготовлення народної ляльки» школярі вивчають сюжети й мотиви української народної вишивки, знайомляться з символікою традиційного народного костюма. Заняття супроводжуються показом відеоматеріалу про народні свята та звичаї. На уроках звучать українські пісні у виконанні майстрів мистецтва, учні мають можливість не лише слухати їх, але й співати при виготовленні виробів. Такі методи роб-

лять уроки яскравими та цікавими.

За рахунок підвищення уваги до уроків трудового навчання зросли працездатність учнів і, як наслідок, — обсяг і якість виконуваних робіт. Хлопці й дівчата навчаються одночасно за єдиною програмою. Між ними встановлюються тісні контакти, вони відчувають радість співтворчості й бажання зроби-ти роботу неповторною.

У нашій школі щорічно проводиться тиждень трудового навчання, в якому беруть участь усі класи. У рамках тижня організуються виставки дитячої творчості, творчі звіти гуртка «Чарівна голка», конкурсні програми «Ну ж бо, дівчата!», «Господар і господарочка», «Умілі руки не знають скуки». Кращі школярі беруть участь у районних та республіканських олімпіадах з трудового навчання, посідають призові місця. У 2004 році гуртківці стали переможцями конкурсу «Дотик до витоків», у 2013 році — в республіканській

програми «Крим у моєму серці» в номінації «Вернісаж талантів».

На гурткових заняттях юні таланти виготовляють українські національні костюми, в яких виступають шкільні артисти на концертах, фестивалях, оглядах художньої самодіяльності.

Гарні трудові навички, отримані на уроках, допомагають випускникам після закінчення школи адаптуватися в нових умовах, прикрашають життя дотиком до творчості. Випускники чудово шують, виготовляють різні вироби, вишивають, стають зразковими господинями й господарями, вчать-ся вести домашнє господарство та слідкувати за порядком на присадибній ділянці, чому сприяють технології природного землеробства та вирощування рослин. Михайлівська загальноосвітня

школа часто посідає призові місця в номінації «Шкільний двір» перед початком навчального року.

Уроки трудового навчання — це уроки майстерності, виховання волі й характерів. Вони допомагають виявити,

розкрити таланти, зробити життя цікавим і захоплюючим.

Есма КУРСЕЙТОВА,
вчитель трудового навчання
Михайлівської загальноосвітньої школи I-III ступенів
Сакський район, АР Крим

ПРИЙШЛИ ПОДИВИТИСЯ, ЩО ТАКЕ АРМІЯ

У Сімферопольській окремій береговій артилерійській групі військ берегової оборони Військово-Морських Сил Збройних Сил України відбувся черговий захід з військово-патріотичного виховання молоді, присвячений 22-й річниці Дня Збройних Сил України. Близько 600 учнів з 55 шкіл, професійно-технічних училищ та ліцеїв міста Сімферополя та Сімферопольського району відвідали Сімферопольську окрему берегову артилерійську групу військ берегової оборони Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Цей захід провели в рамках «Місячника військово-патріотичної роботи» на честь Дня Збройних Сил України спільно з Сімферопольською міською організацією сприяння обороні України для ознайомлення молоді з сьогоденням українського війська.

Учні подивились озброєння, техніку, умови розташування, навчання і відпочинку берегових артилеристів та поспілкувались з військовими, що проходять тут службу. Артилеристи із задоволенням розповіли про свою зброю, її характеристики та частину, де вони служать. Для молоді також провели екскурсію музеєм 126 Горловської двічі Червонопрапорної ордена Суворова другого ступеня дивізії, який дислокується у клубі частини.

Гості оглянули експозиції, присвячені подіям Першої світової та Великої Вітчизняної воєн, логічно завершені великою діорамою «Штурм міста Армянськ», та заловий комплекс, присвячений війні у Республіці Афганістан та локальним конфліктам на території інших

держав. Особливу зацікавленість, як завжди, викликали зразки зброї різних часів, предмети спорядження. Офіцер відділення з виховної роботи окремої артилерійської групи старший лейтенант Каміла Грабова, яка проводила екскурсію музеєм, зазначила: «Такі заходи мають великий виховний вплив на молоді, адже подібних унікальних експозицій, присвячених одразу усім масштабним збройним конфліктам за участі українців, немає у жодному військовому музеї, це дає змогу наглядно розповісти, яке це страшне явище — ВІЙНА».

Окрасою заходу стала демонстрація відеороликів заступником командира з виховної роботи реактивного артилерійського дивізіону, майором Вадимом Мар'їним, які

яскраво проілюстрували історію і сьогодення частини та наочно показали бойові можливості берегових артилеристів.

Голова Сімферопольської міської організації сприяння обороні України, полковник у відставці Олександр Нікітін розповів: «Сьогоднішньому заходу передувала велика робота. У рамках місячника з учнями спілкувались нинішні та колишні військові, вивчали закони України, що регламентують оборонну діяльність, проводились різноманітні вікторини. Нещодавно завершилась першість зі стрільби з пневматичної зброї, в якій взяло участь 176 школярів, по 4 кращих стрільки від кожного навчального закладу. Молодь охоче бере участь у цих заходах, особливо зацікавленість, як не дивно, виявляють дівчата, а не хлопці».

Своїми враженнями поділились й безпосередні учасники цього свята, учні середньої школи № 35 Олександра Вірозуб та Ольга Гавриленко: «Нам було дуже цікаво подивитися, що таке військова частина, як хлопці служать, яка в них зброя. Ми побачили, що армія справді спроможна нас захистити. Дуже хотілося б побувати на справжніх бойових стрільбах». Хлопці виявилися більш стриманими у своїх враженнях, але й вони визначили, що цей захід дещо зламав стереотипи про армію, які існують з розповідей старших товаришів — колишніх військовослужбовців строкової служби.

Як підкреслив командир Сімферопольської окремої берегової артилерійської групи полковник Дмитро Козаченко, «цей захід є невід'ємною складовою військово-патріотичного виховання молоді. З урахуванням того, що армія зараз комплектується виключно військовослужбовцями за контрактом, це дає змогу молоді ознайомитись з життям війська і умовами служби та потім прийняти виважене рішення щодо вибору майбутньої професії».

Олексій МАЗЕПА

м. Сімферополь

